

VREDNOVANJE I OCJENJIVANJE PLAKATA

JASENKA KOVAČEVIĆ

Svaka ljudska aktivnost sadrži u sebi i potrebu da se pomoću nje dođe do određenog cilja. Posebno ako se određenom aktivnošću želi postići određeni učinak, onda iz te aktivnosti proizlazi i potreba da se ustanovi i njena učinkovitost. Postupak ustanovljavanja učinkovitosti određene aktivnosti, u pedagoškoj praksi ima različite oblike zbog čega onda i različite nazive. Neki od njih su: ispitivanje, ocjenjivanje, vrednovanje, provjeravanje, procjenjivanje, kontroliranje, mjerenje...

Za ovu priliku izabrani su pojmovi vrednovanje i ocjenjivanje. Pojam vrednovanja obuhvaća aktivnosti kojima se dolazi do obavjesti kako i koliko se ostvaruju ciljevi na temelju postavljenih kriterija. Ocjenjivanje podrazumjeva davanje ocjena na temelju neke određene ljestvice (brojčane) ili s pomoću tekstualnog opisa onoga što se ocjenjuje.

ZAŠTO PLAKAT?

Izradom plakata učenicima omogućuje mo učinkovito praktično djelovanje ili «učenje činjenjem». To je oblik rada za koji učenici pokazuju veliki interes i jednostavno mogu riješiti tehničke probleme oko njegove izrade. Kroz njegovu izradu pruža im se mogućnost razvoja kreativnosti pri odabiru materijala, oblikovanju plakata i pri iskazivanju vlastitog doživljaja zadane teme.

ŠTO JE PLAKAT?

Riječ je njemačkog porijekla, u rječnicima i leksikonima najčešća su ovakva pojašnjenja:

- slikovno-tekstualni oglas, izložen na javnom mjestu
- veliki tiskani oglas ili objava na javnom mjestu, likovno izveden tako da privuče pažnju
- veliki oglas izvješten na sveopće čitanje
- predstavljanje zadane teme na jasan, pregledan i privlačan način
- oglas napisan na papiru većeg formata, izložen na javnom mjestu

BITNE OSOBINE PLAKATA:

ČITLJIVOST uključuje veličinu i vrstu slova:

- naslov plakata čitljiv najmanje s 2 m
- podnaslov i tekst čitljivi s najmanje 1,5 m
- vrsta slova najčešće Times New Roman ili Helvetica
- izbjegavati različite tipove slova, podvlačenje slova i sjenčanje

PREGLEDNOST

- tema treba biti obrađena sistematično i u logičnom slijedu
- treba imati: uvod, opis, razradu i zaključak

DOPADLJIVOST

- kompozicija treba imati pravilan raspored elemenata plakata i obuhvaća: naslov, tekst, slike, grafikone, podatke o autoru i sl.

GLAVNI ELEMENTI PLAKATA

- naslov (uočljiv, zauzima središnji položaj)
- tekst (obrađena građe, tekst sažeti i pre-

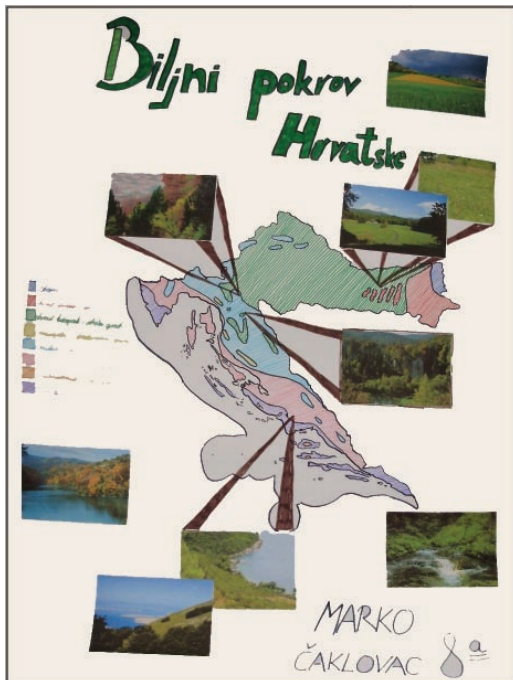
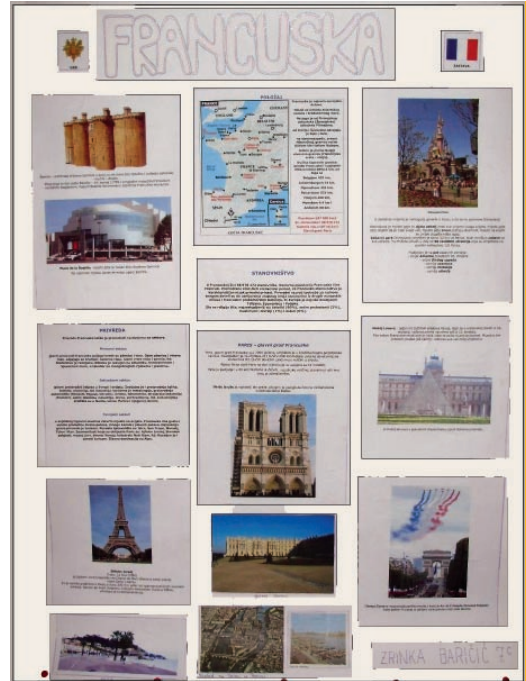
raditi)

- fotografije, crteži, tablice, grafički prikazi, karte... (ispod svakog prikaza treba biti objašnjenje što predstavlja)
- podaci o autoru, datum izrade i korišteni izvori (u donjem dijelu)
- estetski elementi (boja, okvir, međuprostor, rubovi, stil)
- poželjan je kontrast boja podloge i boje teksta, boja može biti u funkciji teme (npr. obrada voda – plavo)
- međuprostor treba biti usklađen s dijelovima plakata i može se ispuniti bojom ili tekstom
- okvir i rubovi trebaju biti usklađeni – treba paziti na udaljenost elemenata plakata od samog ruba
- stil – koristiti zanimljiva rješenja i truditi se biti originalan
- količina slova (teksta) – pojedinačni tekst može imati najviše 15 redova, a sveukupni tekst oko 500 riječi (najviše do 1500)

Prije izrade plakata učenici trebaju biti upoznati s načinom i kriterijima ocjenjivanja i vrednovanja njihovog rada i uratka. Poznavanje tih kriterija smanjuje «frustracije» i učenika i učitelja, smanjuje se nerazumjevanje i nezadovoljstvo (ne) postignutim rezultatima.

Vrednovanje i ocjenjivanje učeničkih radova ne treba biti samo sebi svrha, njihova svrha treba biti u funkciji cjelovitog razvoja učenika. Da bi to bilo, učenici moraju biti upoznati s elementima vrednovanja i kriterijima ocjenjivanja.

PRIMJERI UČENIČKIH RADOVA RAZLIČITE USPJEŠNOSTI

PRIMJERI VREDNOVANJA I OCJENJIVANJA PLAKATA

Primjer 1.

Elementi vrednovanja	Odličan	Vrlo dobar	Dobar	Dovoljan	Bodovi
Preglednost	Pregledan, čitljiv, sadržaj dobro organiziran	Mnogo građe koja nije dovoljno jasno i logično organizirana	Nedovoljno pregledan, sadržaj prikazan nepotpuno, površnost pri izradi plakata	Nepregledan, puno propusta pri prikazivanju sadržaja, površnost pri izradi plakata	
Urednost	Natpisi dobro ističu ključne ideje	Nedostaju neki ključni pojmovi, pojedini dijelovi plakata nisu povezani s naslovom plakata	Nedostaje mnogo važnih ideja i ključnih riječi, navedeni su manje važni pojmovi i podaci	Nedostaje mnogo važnih ideja i ključnih riječi, navode se nevažni pojmovi i podaci	
Likovna raznolikost	Mnogo slikovne građe s legendom i objašnjenjem, likovno zanimljiv i originalan plakat	Likovno manje originalan plakat, slikovna građa nije popraćena objašnjenjem	Likovno površan i nezanimljiv plakat	Likovno površan, nedorađen plakat	
Originalnost	U donjem desnom kutu plakata navedeni su autori, datum izrade i korišteni izvori	U donjem desnom kutu plakata navedeni su autori, datum izrade i korišteni izvori	Autorstvo plakata navedeno je nepotpuno	Autorstvo plakata navedeno je nepotpuno ili djelomično točno	
Ukupno bodova:					

Ocjenjivanje plakata	
Bodovi	Ocjena
20, 19, 18	5
17, 16, 15	4
14, 13, 12	3
11, 10, 9	2

Primjer 2.

Elementi vrednovanja	Rad zadovoljava (1)	Uspješan rad (2)	Izvrstan rad (3)	Bodovi
Znanje – poznavanje teme	Osnovno poznavanje građe	Prilično dobro poznavanje teme, uočavanje bitnog, dobro zaključivanje, ponekad površno ili nesigurno	Izuzetno kvalitetno i široko poznavanje teme, povezivanje sadržaja s drugim predmetima (daje primjere iz života)	
Način izlaganja teme	Potrebna pomoć u izlaganju (čitanje), ponekad nesigurno, teškoće u izražavanju	Jasno, sigurno i samostalno; izražavanje uz manju pomoć (čitanje)	Vrlo lijepo osmišljen nastup, izražavanje sigurno, izražajno i samostalno	
Aktivnost	Radi redovito uz poticaj i pomoć drugih, slabije se snalazi u pronalaženju izvora podataka	Uredan odnos prema radu, pomaže prijateljima u radu, koristi više izvora podataka	Predlaže ideje, ali prihvaća i tuđe mišljenje, pomaže prijateljima i potiče ih na rad, veoma se dobro služi različitim izvorima podataka	
Kreativnost	Rad uredan, sa svim potrebnim elementima	Rad vrlo dobro osmišljen i pregledan, jasno izražava glavnu ideju	Rad daje jasan pregled teme, originalan je, zanimljiv ili duhovit	
Ukupno bodova:				

Ocjenjivanje plakata	
Bodovi	Ocjena
12, 11	5
10, 9	4
8, 7	3
6, 5	2

JASENKA KOVAČEVIĆ, dipl. geogr.

OŠ «Vladimir Nazor»

Franje Marinića 9, 35000 Slavonski Brod, Hrvatska, e-mail: jasenka.kovacevic@sb.t-com.hr